

«L'iniziativa è in priewel per il rumantsch»

Radunanza da delegadas e delegads da la Lia Rumantscha a Ziràn

DA GION NUTEGN STGIER / ANR

■ **A Ziràn ha gi lieu l'emprima radunanza da delegads da la Lia Rumantscha sut il presidi da Duri Bezzola. En il center da la discussiun èn stads ultra da las fatschentas statutaras il plan d'instrucziun 21, la dumonda per meds d'instrucziun en ils idioms e l'iniziativa per mo ina lingua estra en la scola primara.**

Exact sin il di 94 onns sunter la fundaziun da la Lia Rumantscha han 46 delegadas e delegads e var 40 giasts chattà la via a Ziràn per prender part da la radunanza da delegads annuala. A la radunanza èn stads preschents cusseglier guvernativ *Martin Jäger*, la manadra da l'Uffizi da cultura dal Grischun *Barbara Gabrielli* e l'incumbensà per la promoziun da linguas *Ivo Berther*. *Duri Bezzola*, dapi in onn president da la Lia Rumantscha e successur da *Vincent Augustin*, ha ditg en ses pled da bainvegni che la decisiun dal parlament da la citad da Cuira da cuntinuar cun la scola bilingua saja en tuttas modas e manieras in vair plaschair. Il president engiadinais ha menziunà che dapi in onn sappian la Lia Rumantscha e ses collavuratur e collavuraturas er sa deditgar a la lavur principala, la promoziun da la lingua rumantscha. Ina lavur saja tranter auter er da s'occupar cun las fusiuns da vischnancas. Tar mintga fusiun da vischnancas saja la lingua, pli bain ditg il rumantsch, er in aspect impurtant. Quai cunzunt tar fusiuns en Surselva, Engiadina ed il Grischun central. En l'avegnir saja èn tuts cas er da tschertgar il dialog cun la politica per vegnir tar ina soluziun per respunder al basegn quai che pertutga la

Unids tar la radunanza da la Lia Rumantscha: Urs Cadruvi, secretari general, Duri Bezzola, president e Hansjörg Hassler, cusseglier nazional (da san.).

FOTO G. N. STGIER

scola idiomatica e l'alfabetisaziun dal rumantsch grischun.

Destruì uschia fitg bler

Martin Jäger ha accentuà en ses solid ch'el ha fatg per part en rumantsch la gronda stima envers la lavur da la LR ch'il chantun veglia mussar cun la preschientscha da tut las personas-clav per fatgs linguistics da ses departament. Jäger ha appellà a las delegadas ed als delegads da desister da las

differenzas a l'intern da la Rumantschia e da s'unir cun ina vusch vers anora. El ha fatg allusiun als cumbats interrumschs en connex cun las linguas d'alfabetisaziun rumantsch grischun u idioms. «Deutsch und deutlich, und undiplomatisch», ha accentuà Jäger ch'i saja vegni destrui uschia fitg bler ils davos onns a l'intern da la Rumantschia e che blera bainvulientscha saja ida a perder. «Uschia na dastga quai betg cuntinuar. Nus ristgain da per-

der memia bler», ha manegià Jäger a la fin da ses pled engaschà.

La scola rumantscha en il focus

Ultra da las tractandas statutaras che han strusch dà da discutir èn stads en il center ils temas da la politica da scola che pertutgan la Rumantschia, numnadament il plan d'instrucziun 21, la dumonda davart ils meds d'instrucziun en ils idioms e l'iniziativa per ina lingua estra

en la scola primara. Senza che la radunanza avess prendi ina decisiun davart questa iniziativa han ins senti en questa dumonda l'unitad che cusseglier guvernativ Jäger aveva giavischà avant a l'entira Rumantschia: l'iniziativa vegn resentida sco grond priewel per il rumantsch. Quai che pertutga il plan d'instrucziun 21 vegnia la Lia Rumantscha a far al chantun ina proposta ruschanaivla e fritgaivla a favur da l'entira Rumantschia. Da supponer èsi che la Lia Rumantscha vegn a far la propsota per ina instrucziun idiomatica en scola e vitiers ina alfabetisaziun en rumantsch grischun. *Urs Cadruvi*, il secretari general da la Lia Rumantscha, ha ditg ch'ils idioms ed il rumantsch grischun hajan da viver in dasper l'auter senza che las linguas mainian tar emeziuns.

Pledari Grond 2.0 – nova plattform en vista

La preschentaziun da las activitads per l'onn proxim è stà in ulteriur accent da la radunanza. Er ina versiun d'emprova dal vocabulari online Pledari Grond (www.pledarigrond.ch) è vegnida preschentada. Per il mument fa la LR in redesign dal vocabulari pervia da motivs technics. A media vista è el l'element central da la plattform linguistica, ina plattform rumantscha che ha la finamira da reunir puschidas online existentas, sco ils vocabularis en ils idioms ed ulteriuras infurmaziuns davart la lingua e cultura. Sut varia è alura er vegni ditg ch'èn l'avegnir duaia la Lia Rumantscha esser pli transparenta ed alura er far en quel senn dapli reclama.